

Sygn. akt: I ACa 258/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Miastkowska
Sędziowie:	SA Małgorzata Dzieciołowska (spr.) SA Wincenty Ślawski
Protokolant:	st.sekr.sądowy Grażyna Michalska

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą we W.**

przeciwko **A. S. (1) i E. S.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 22 listopada 2012r. sygn. akt II C 163/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza solidarnie od A. S. (1) i E. S. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W.:

a) kwotę 282.147,66 (dwieście osiemdziesiąt dwa tysiące sto czterdzieści siedem 66/100) złotych z odsetkami ustawowymi:

- od kwoty 57.123,07 (pięćdziesiąt siedem sto dwadzieścia trzy 7/100) złotych od dnia 6 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 1.154,16 (jeden tysiąc sto pięćdziesiąt cztery 16/100) złotych od dnia 14 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 2.567,45 (dwa tysiące pięćset sześćdziesiąt siedem 45/100) złotych od dnia 14 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 475,70 (czterysta siedemdziesiąt pięć 70/100) złotych od dnia 21 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 42.971,35 (czterdzieści dwa tysiące dziewięćset siedemdziesiąt jeden 35/100) złotych od dnia 27 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 40.881,44 (czterdzieści tysięcy osiemset osiemdziesiąt jeden 44/100) złotych od dnia 8 lipca 2011 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 17.090,38 (siedemnaście tysięcy dziewięćdziesiąt 38/100) złotych od dnia 16 lipca 2011 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 10.052,49 (dziesięć tysięcy pięćdziesiąt dwa 49/100) złotych od dnia 19 lipca 2011 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 12.128,96 (dwanaście tysięcy sto dwadzieścia osiem 96/100) złotych od dnia 22 lipca 2011 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 19.690,68 (dziewiętnaście tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt 68/100) złotych od dnia 25 lipca 2011 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 34.696,68 (trzydzieści cztery tysiące sześćset dziewięćdziesiąt sześć 68/100) złotych od dnia 30 lipca 2011 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 43.315,30 (czterdzieści trzy tysiące trzysta piętnaście 30/100) złotych od dnia 7 sierpnia 2011 r. do dnia zapłaty,

b) kwotę 21.325 (dwadzieścia jeden tysięcy trzysta dwadzieścia pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza solidarnie od A. S. (1) i E. S. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 19.508 (dziewiętnaście tysięcy pięćset osiem) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2012 roku Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił powództwo o zasądzenie solidarne od pozwanych kwoty 282.147,66 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od wyszczególnionych w pozwie kwot i wskazanych dat (k 176 i k 184).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że pozwany współpracował w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej z powodową spółką.

W dniu 16 sierpnia 2010 roku tą spółką akcyjną - jako wierzycielem drugą pozwaną - jako poręczycielem, zawarta została umowa poręczenia. W § 1 umowy, poręczyciel oświadczył, że udziela wierzycielowi solidarnego poręczenia za zobowiązania (istniejące i przyszłe) dłużnika z tytułu umowy współpracy z dnia 2 stycznia 2006 r. zawartej pomiędzy wierzycielem i dłużnikiem, na mocy której wierzyciel dostarczał dłużnikowi towary, za które dłużnik dokonywać miał zapłaty z wydłużonym terminem płatności.

Poręczyciel oświadczył, że treść umowy współpracy z dnia 2 stycznia 2006 r. wraz z aneksami i zawartymi do umowy porozumieniami jest mu znana.

W dniu 3 października 2011 roku strona powodowa nadała do pozwanych przesyłkę listową zawierającą wezwanie do zapłaty kwoty 282.147,66 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie terminu płatności.

Sąd okręgowy stwierdził, że strona pozwana skorzystała ze swojego uprawnienia, wyrażonego w przepisie art. 129 § 1 kpc i żądała przedłożenia przez powódkę oryginałów dokumentów, które miały stanowić podstawę zasądzenia żądanej kwoty, czego powódka nie uczyniła.

Postanowieniem z dnia 25 września 2012 roku, wydanym na rozprawie w dniu 25 września 2012 roku, sąd zobowiązał pełnomocnika powoda do nadesłania dokumentów potwierdzających podstawę wystawienia faktur oraz źródeł odpowiedzialności pozwanej, w terminie 14 dni, pod rygorem pominięcia w dalszym toku postępowania. Pełnomocnik powoda otrzymał przesyłkę zawierającą zobowiązanie w dniu 16 października 2012 roku. Zakreślony termin upłynął bezskutecznie - strona powodowa aż do zamknięcia rozprawy nie złożyła wskazanych dokumentów.

Zdaniem sądu pierwszej instancji należało uznać, że strona powodowa nie podołała ciężarowi dowodu, jaki na niej spoczywał. Niedopuszczalnym byłoby uwzględnienie roszczeń powoda na podstawie kopii dokumentów. Oznaczałoby to utożsamienie kserokopii dokumentów z ich oryginałami, co naruszałoby przepis art. 129 kpc. Tego rodzaju obowiązek, zgodnie z rozkładem ciężaru dowodzenia spoczywał na powodzie, który wywodził z wystawionych faktur skutki prawne mające obciążać obydwójce pozwanych.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie można było także wysnuć wniosku, że pozwani uznali roszczenie strony powodowej.

Część z zawartych umów mogła być objęta umową o współpracy, część zaś mogła dotyczyć jednorazowych transakcji kupna i sprzedaży. Podnoszony przez pozwanych zarzut, że umowa poręczenia mogła być udzielona jedynie do niektórych z zawartych transakcji. Obowiązkiem powoda było w tej sytuacji złożenie umowy o współpracy zawartej z pozwanym, której pochodną była umowa poręczenia dla wykazania podstawy odpowiedzialności pozwanej (k 177 do 180).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi złożyła powodowa spółka akcyjna, zaskarżając go w całości w oparciu o zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, w szczególności:

- art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 230 § 1 kpc i art. 231 kpc poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że strona powodowa nie wykazała istnienia oraz wysokości dochodzonego roszczenia, pomimo bezsporności kluczowych okoliczności w sprawie, przyznania ich przez pozwanych, w tym zawarcia umów oraz powołania się przez nich jedynie na wady towarów,

dodatkowo

- art. 328 § 2 kpc poprzez brak jednoznacznego wskazania na motywy oddalenia powództwa,
- art. 6 kc oraz art. 232 kpc poprzez przyjęcie braku podstaw do wystawienia faktur VAT,
- art. 129 § 1 i 2 kpc poprzez jego niesłuszne zastosowanie i przyjęcie, że strona powodowa nie wypełniła dyspozycji tego przepisu,
- art. 227 kpc przez oddalenie wniosków dowodowych powódki.

Do apelacji dołączono oryginały dokumentów w postaci faktur i dowodów WZ oraz umowy poręczenia, wnosząc o dopuszczenie tych dowodów w postępowaniu odwoławczym oraz na podstawie art. 380 kpc rozpatrzenie zasadności postanowienia z dnia 21 czerwca 2012 r. o oddaleniu wniosków dowodowych strony powodowej (k 194 do 308).

W konkluzji apelacji strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie solidarnie od pozwanych kwoty 282.147,66 złotych wraz z ustawowymi odsetkami zgodnie z żądaniem pozwu oraz kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (k 188 do 193).

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie, popierając twierdzenia sprzeciwu (k 313).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jako zasadna podlegała uwzględnieniu.

W niniejszej sprawie powołane w apelacji przepisy (art. 230 § 1 kpc i art. 231 kpc) nie zostały przez sąd pierwszej instancji właściwie rozważone, choć istniały podstawy dla przyjęcia istnienia niektórych okoliczności na podstawie ich niezaprzeczenia przez pozwanych, natomiast inne można było ustalić w drodze oceny zgromadzonego materiału dowodowego i domniemań faktycznych wynikających z faktów, które wypływały z dowodów pisemnych i stanowisk stron (art. 233 § 1 kpc).

Przewidziane w art. 230 kpc przyznanie dorozumiane dotyczy tylko twierdzenia o faktach, co do którego przeciwnik nie wypowiedział się, a mógł to uczynić. Inaczej mówiąc, przepis ten stwarza domniemanie przyznania jedynie faktów niezaprzeczonych przez stronę.

Domniemanie przyznania z art. 230 kpc, podobnie jak przyznanie wyraźne, przewidziane w art. 229 kpc, służy na równi z wynikami dowodów do poczynienia ustaleń faktycznych. W porównaniu jednak do przyznania wyraźnego, dotyczącego przytoczeń zarówno powoda, jak i pozwanego, przyznanie dorozumiane dotyczy tylko twierdzenia, co do którego przeciwnik nie wypowiedział się, a mógł to uczynić, i dlatego ocena sądu musi się opierać na całości materiału procesowego. Wynika to wyraźnie z treści art. 230 kpc sąd fakt niezaprzeczony może uznać za przyznany, jednak tylko w wypadku spełnienia przede wszystkim warunku, by strona przeciwna wiedziała, że posłuży on na równi z wynikami dowodów do poczynienia ustaleń faktycznych. W takim zaś stanie rzeczy obowiązkiem sądu (przewodniczącego posiedzenia) jest uprzedzenie strony o konsekwencjach zaniechania wypowiedzenia się, co do tego faktu (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 19 października 2005 r., V CK 260/05, LEX nr 187090, 25 listopada 2010 r., III CSK 36/10, LEX nr 852659, 28 lutego 2011 r., I CSK 298/10, LEX nr 950421).

W pozwie powodowa spółka powołała się na zawarcie umowy o współpracy w dniu 2 stycznia 2006 r. Potwierdzeniem zawarcia tej umowy była złożona umowa poręczenia, w której powołano się na jej zawarcie i zapoznanie poręczyciela z jej warunkami. Wbrew twierdzeniom sądu pierwszej instancji w złożonych sprzeciwach nie zaprzeczono zawarciu tych umów i istnieniu obowiązków z nich wynikających. Nie ulega wątpliwości, że pozwany kupował u powodowej spółki towary, za które miał zapłacić w wydłużonym terminie płatności. Wynika to wprost z §§ 1 i 2 umowy poręczenia z dnia 16 sierpnia 2010 r. (k 114 do 115 kopia umowy oraz k 195 do 196 oryginał umowy dołączony do apelacji).

W sprzeciwach (k 122 do 123 oraz k 134 do 135), na który w odpowiedzi na apelację powołuje się pozwany A. S. (1) nie zakwestionowano, wbrew twierdzeniom sądu pierwszej instancji, zarówno treści umowy o współpracy z dnia 2 stycznia 2006 r. oraz umowy poręczenia z dnia 16 sierpnia 2010 r. Nie podniesiono też złożenia umowy poręczenia, faktur i dowodów WZ w kserokopii i nie zażądano złożenia tych ostatnich dokumentów w oryginale. Wnioski obu pozwanych były tożsame. W sprzeciwach pozwani wnieśli o zobowiązanie powodowej spółki do wskazania ksiąg rachunkowych na okoliczność dokonywania korekt faktur VAT wskazanych w pozwie oraz przedstawienia umowy z dnia 2 stycznia 2006 r. wskazanej w § 1 umowy poręczenia na okoliczność braku podstaw wystawienia faktur VAT, na podstawie których dochodzone jest roszczenie zgłoszone w pozwie (k 122 i k 134). W uzasadnieniu sprzeciwu pozwani stwierdzili, że wystawione faktury nie zawsze były zgodne z postanowieniami umowy, nie precyzując o jakie zapisy umowy chodzi. Pozwani nie złożyli umowy o współpracy, pomimo że była ona sporządzona w dwóch egzemplarzach na co powołała się powodowa spółka i co wynika pośrednio również z treści § 7 umowy poręczenia.

Pozwany A. S. w zakresie wystawienia faktur korygujących powołał się na jedną fakturę i dokumenty jej dotyczące, stanowiące załącznik do sprzeciwu (k 123 i k 124 do 133 - dokumenty podwójne oraz ta sama faktura korygująca złożona na wezwanie sądu, 150 do 154).

W odpowiedzi na sprzeciw (k 138 do 148 i k 158 do 159) strona powodowa zmodyfikowała powództwo, wyjaśniając przyczyny zakresu rozszerzenia żądania odsetek z uwagi na odjęcie wartości wynikającej z korekty (542,65 złotych) od innej faktury niż faktura, które dotyczyła korekta. Innych okoliczności w czasie trwania postępowania pozwani nie podnosili i nie podejmowali próby wykazania swoich twierdzeń.

W odpowiedzi na apelację pozwany A. S., pomimo powołania się w złożonym środku odwoławczym na okoliczności wynikające z oryginałów faktur i dowodów WZ, braku złożenia umowy o współpracę przez pozwanych ograniczył się w sprawie do jednozdaniowego oświadczenia, że popiera stanowisko zajęte w sprzeciwie. Nie ustosunkował się do żadnego z zarzutów apelacji, jak też okoliczności na które powodowa spółka powoływała się jako przyznane w sprawie. Pozwani nie stawili się również na rozprawę, choć zostali o jej terminie prawidłowo powiadomieni. Mieli więc możliwość zajęcia stanowiska w zakresie podniesionych okoliczności, lecz tej możliwości niewykorzystali.

W sprawie należało zatem przyjąć, że złożone faktury i dostawy z nich wypływające nie zostały zakwestionowane w zakresie faktów dotyczących dostawy towarów w określonym czasie i braku zapłaty przez pozwanych. Pozwani nie wykazali oprócz towarów objętych fakturą korygującą wadliwości towarów objętych innymi dostawami, choć na takie okoliczności powoływali się w sprzeciwie. Po złożeniu pisma modyfikującego żądanie przez powodową spółkę nie podjęli już polemiki z zakresem ukształtowanego tym pismem roszczenia.

Od okoliczności niezaprzeczonych należy odróżnić dokonanie ustaleń w drodze domniemania faktycznego.

Dokonywanie ustaleń w drodze domniemania faktycznego jest w istocie oparte na swobodnym wnioskowaniu, które, tak jak przy ocenie dowodów, powinno odpowiadać zasadom logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego. Stosowanie art. 231 kpc nie jest uzależnione od braku możliwości przeprowadzenia dowodu w sposób przewidziany w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Domniemanie faktyczne, przewidziane art. 231 kpc, jest środkiem pozwalającym ustalić określony element stanu faktycznego, konstruowany z uwzględnieniem reguł z art. 233 § 1 kpc, a tym samym należy do kręgu czynności związanych z dokonywaniem ustaleń faktycznych i oceny dowodów (tak m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 24 maja 2012 r., II UK 259/11, LEX nr 1235838, 18 maja 2012 r., IV CSK 486/11, LEX nr 1243071 i wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia: 18 stycznia 2013 r., I ACa 893/12, LEX nr 1286665, 2 października 2012 r., I ACa 341/12, LEX nr 1238214).

Sąd okręgowy badając dowody w sprawie i oceniając zakres obciążenia stron postępowania wykazaniem określonych okoliczności nie zwrócił uwagi na charakter postępowania, w którym sprawa się toczyła (postępowanie upominawcze).

Zgodnie z treścią art. 499 § 1 pkt 1 i 2 kpc nakaz nie może zostać wydany tylko wówczas, jeśli roszczenie jest oczywiście bezzasadne lub przytoczone okoliczności budzą wątpliwości. Nie ulega wątpliwości, że umowa poręczenia (niekwestionowana przez strony) oraz faktury VAT i dowody WZ zostały przy pozwie złożone w kserokopii niepotwierdzonej za zgodność z oryginałem. Brak uznania tego typu kserokopii za dokument rodził po stronie sądu obowiązek zastosowania tego przepisu i zaniechania wydania nakazu. Sprawie powinien zostać nadany właściwy bieg procesowy. Pozew powinien zostać uzupełniony poprzez zażądanie złożenia oryginału dokumentów powołanych w pozwie, w oparciu art. 130 § 1 kpc w związku z cytowanym w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku art. 129 kpc. Na potrzebę podjęcia takich czynności wskazywał art. 201 § 1 i 2 kpc.

W sprawie jednak w dniu 20 grudnia 2011 r. wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k 117 do 117 odwr.).

Powołany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przez sąd pierwszej instancji artykuł 129 § 1 kpc nakłada na stronę powołującą się w piśmie procesowym na dokument obowiązek przedłożenia na żądanie przeciwnika jego oryginału w sądzie nawet jeszcze przed rozprawą. Z unormowania tego wynika więc, że jeżeli strona (zarówno powód, jak i

pozwany) powołuje się na dowód z dokumentu musi się liczyć z tym, że będzie obowiązana złożyć w sądzie oryginał dokumentu i to nie tylko wtedy, gdy nie złożyła jego odpisu, ale także wtedy, gdy jego odpis był lub powinien być załącznikiem pisma.

Obowiązek ten powstaje nie tylko z chwilą zgłoszenia przez stronę przeciwną żądania złożenia dokumentu w oryginale. Może powstać także w wyniku zarządzenia sądu (art. 248 § 1 kpc).

Zarządzenie to powinno wyraźnie wskazywać, o jaki dokument chodzi. Nieprecyzyjne wydanie zarządzenia lub niewskazanie dokumentów, które mają zostać złożone daje podstawę do uznania, że złożenie ich na etapie postępowania apelacyjnego nie może być uznane za spóźnione (por. z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 2012 r., II CSK 597/11, LEX nr 1215613).

Postanowienie sądu okręgowego wydane na rozprawie w dniu 25 września 2012 r. (k 169) nie spełnia tego wymogu.

Dodać trzeba, że artykuł 129 kpc nie określa *expressis verbis* sankcji za niepodporządkowanie się żądaniu przeciwnika. Zaniechanie obowiązku wynikającego z tego przepisu podlega ocenie przez przyzmat art. art. 233 § 2 kpc. Sąd ma obowiązek ocenić - na podstawie własnego przekonania i wszechstronnego rozważenia zebranego materiału - jakie znaczenie należy nadać odmowie przedstawienia przez stronę dowodu, uwzględniając również dyrektywy wynikające z art. 3 kpc, nakazującego stronom dawanie wyjaśnienia okoliczności sprawy zgodnie z prawdą oraz przedstawianie dowodów (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2012 r., V CSK 90/11, LEX nr 1213426 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r., III CSK 119/09, LEX nr 852564).

W sprzeciwie pozwany miał w oparciu o art. 503 § 1 kpc obowiązek przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy, oraz okoliczności faktyczne i dowody. Niepodniesienie w sprzeciwie zarzutów lub niewskazanie środków dowodowych, czy określonych okoliczności faktycznych podlega ogólnym regułom obowiązującym w postępowaniu zwykłym m.in. wynikającym z art. 207 § 2, i 6 kpc lub art. 217 § 2 i 3 kpc (zob. również wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 14 marca 2007 r., I ACa 1104/06, LEX nr 446223).

W myśl art. 232 zd. 1 kpc i art. 6 kc ciężar dowodu obciąża stronę, która z faktu tego wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Przedmiotem dowodzenia muszą być, więc fakty istotne dla rozstrzygnięcia sporu zawisłego w sprawie (art. 227 kpc).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego zakres postępowania dowodowego wyznacza potrzeba procesowa. (por. z: orzeczeniem z dnia 20 października i 4 listopada 1936 r., C.I. 2340/35, Zb. Urz. 1937 r. poz. 431, wyrokiem z dnia 4 marca 1965 r., III CR 795/64, P i P 1966 r. nr 4-5, s. 831 z glosą E. Wengerka, wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 1999 r., I PKN 585/98, OSNAP i US 2000 r. nr 7, poz. 268, wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2001 r., I PKN 390/00, OSNAP i US 2003/3/68, wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2001 r., PKN 285/00, OSNAP i US 2003/2/28).

W zestawieniu z tymi przepisami należy stwierdzić, że art. 503 § 1 kpc nie wprowadza wprawdzie prekluzji w zakresie zarzutów przeciwko żądaniu pozwu w sprzeciwie składanym w postępowaniu upominawczym (tak także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 319/09, LEX nr 584772), ale wyraźnie określa obowiązek ich wskazania i wykazania (udowodnienia). Przepisy te nakładają zatem na składającą sprzeciw stronę (pozwanego) obowiązek wykazania jego zarzutów i twierdzeń. Tymi twierdzeniami było nie tylko wydanie faktur korygujących, ale również niezgodność wystawienia złożonych w sprawie faktur z umową o współpracę. Ten ostatni zarzut został zresztą sformułowany ogólnie poprzez powołania się tylko na tę sprzeczność, bez podania, na czym miała polegać oraz wskazania, z jakimi zapisami umowy wystawienie faktur było sprzeczne lub jakich nie uwzględniało.

Pozwani nie złożyli też umowy z dnia 2 stycznia 2006 r., jak też oryginału umowy poręczenia, której treść nie była przez nich kwestionowana. Powód wskazywał w toku postępowania, że umowa ta mu zaginęła, ale była podpisana w dwóch egzemplarzach. To pozwani więc powołując się na zarzut sprzeczności dokonania czynności powinni umowę o współpracy złożyć. Obciążał ich również obowiązek złożenia wszystkich faktur korygujących. Pozwany złożył tylko

jedną taką fakturę (kopię potwierdzoną za zgodność z oryginałem). Fakt jej wydania wraz z dowodem w postaci kserokopii faktury został przyznany przez powodową spółkę. Oryginał nigdy nie był żądany przez sąd, jak i stronę pozwaną. Został złożony dopiero w postępowaniu apelacyjnym i z uwagi na zakwestionowanie tych dokumentów dopiero w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku czynność ta nie może być uznana za spóźnioną.

Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 kpc, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie „wszechstronnego rozważenia zebranego materiału”, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności oraz zasadami logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego.

Dokument prywatny jest jednym z dowodów wymienionych w kodeksie postępowania cywilnego i podlega ocenie tak, jak wszystkie inne dowody. Może stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania. Materialna moc dowodowa dokumentu prywatnego zależy od jego treści merytorycznej, i o tej materialnej mocy dowodowej rozstrzyga sąd według ogólnych zasad oceny dowodów (art. 233 § 1 kpc). Podobnie jak w wypadku innych dowodów, sąd ocenia, czy dowód ten ze względu na jego indywidualne cechy i okoliczności obiektywne zasługuje na wiarę, czy nie. Wynikiem tej oceny jest przyznanie lub odmówienie dowodowi z dokumentu waloru wiarygodności, ze stosownymi konsekwencjami w zakresie jego znaczenia dla ustalenia podstawy faktycznej orzeczenia.

Dokumenty potwierdzające dokonanie konkretnych transakcji, nawet w sytuacji, gdy niespełniają wszystkich wymagań określonych w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 330) oraz art. 7, art. 5 i art. 5a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r., nr 177, poz. 1054 ze zm.) mogą być uznane za dowody świadczące o poniesionych kosztach. Dotyczyć to może niewielkich uchybień formalnych np. braku niektórych elementów. Fakt dokonania danej transakcji może być potwierdzony u kontrahenta.

Faktura stanowi oświadczenie określonej osoby. Jeśli zawiera dane dotyczące dostawy towaru i podpisuje ją odbiorca może w zestawieniu z dowodem wydania stanowić o dokonaniu czynności w postaci dostarczenia towaru (por. z wyrokami Sądu Najwyższego: z dnia 8 sierpnia 2012 r., I CSK 25/12, LEX nr 1231454, z dnia 15 września 2011 r., II CSK 712/10, LEX nr 1129100, z dnia 7 listopada 2007 r., II CNP 129/07, LEX nr 621237, wyrokiem WSA w Łodzi dnia 25 listopada 2010 r., I SA/Łd 814/10, LEX nr 751700, wyrokiem NSA w Łodzi z dnia 27 stycznia 1998 r., ONSA 1998/4/138 i wyrokiem SA w Białymstoku z dnia 31 stycznia 2013 r., I ACa 720/12, LEX nr 1289358).

Wszystkie okoliczności faktyczne, w tym domniemania faktyczne dotyczące prawidłowości wystawienia pozostałych, poza złożoną fakturą korygującą faktur VAT oraz przyznane okoliczności mogą stanowić o wykazaniu zawarcia umowy i dostarczenia towaru tj. wykonaniu umowy w określonym w tych dokumentach zakresie.

Wskazuje na wyprowadzenie tego wniosku, zgodnie z treścią art. 382 kpc, zestawienie dowodów złożonych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym oraz dołączonych do apelacji: saldo k 197, faktura korygująca nr (...) (k 201 do 202 oryginał, poprzednio k 130 do 131, na którą powoływali się pozwani dot. faktury (...)), dodatkowa faktura korygująca, z którą związana była modyfikacja roszczenia w zakresie odsetek o nr (...) (k 199 do 200), faktury VAT o nr: (...) (k 18 do 22, k 203 do 205), (...) (k 46, k 206 do 208), (...) (k 48 i k 210), (...) (k 87 do 88 i k 216 do 216 odwr.), (...) (k 94 do 96 i k 217 do 218), (...) (k 50 do 51 i k 208 do 209), (...) (k 60 do 62 i k 211 do 212), (...) (k 73 do 74 i k 214 do 215 odwr.), (...) (k 80 do 81 i k 215), (...) (k 103 do 105 i k 219 do 221), (...) (k 43 i k 207), (...) (k 43 do 207), (...) (k 67 do 68 i k 213 do 213 odwr.) oraz oryginały dokumentów WZ wraz z ich odniesieniem do poszczególnych faktur VAT wymienionych wcześniej (k 222 do 307). Dowody te przesądzały o zasadności roszczenia powodowej spółki, sprecyzowanego ostatecznie w piśmie z dnia 5 marca 2012 r. (k 158 do 159). Pozwalały one na uwzględnienie tego żądania bez potrzeby uchylania postanowienia sądu pierwszej instancji z dnia 21 czerwca 2012 r. i dalszego przeprowadzania postępowania w sprawie (k 161).

Mając powyższe okoliczności na względzie, na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 kpc (k 1 opłata - 14.108 złotych i k 12 - kwota 7217 złotych koszty zastępstwa procesowego) orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach postępowania odwoławczego (punkt II wyroku) orzeczono z mocy art. 98 § 1 kpc, art. 108 § 1 kpc i art. 391 § 1 kpc (k 187 odwr. - opłata 14.108 złotych i 5.400 złotych koszty zastępstwa procesowego, łącznie 19.508 złotych).